

Inregistrat la Tr. Cluj S. III. sub Nr. 847—1938.

UJ CIMBORA

IRODALMI LAP GYERMEKEK SZÁMÁRA

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **FERENCZY MARGIT.** (FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA)

Szigyártó Nelly rajza.

Megjött a Mikulás.

VII. ÉVFOLYAM
23. SZ.

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

1939. DECEMBER
1.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 18-87

Névnepokról.

December hóban előforduló névnapok:

Dec. 1. Elza, 2. Aurelia, 3. Olívia, 4. Borbála, 5. Vilma, 6. Miklós, 7. Ambrus, 8. Mária, 9. Natália, 10. Judith, 11. Árpád, 12. Gabriella, 13. Luca, 15. Johanna, 16. Etelka, 19. Viola, 21. Tamás, 23. Viktória, 24. Ádám, Éva, 26. István, 27. János, 28. Kamilla, 29. Tamás, Dávid, 30. Dávid, 31. Szilveszter.

A szülők névnapjára.

*Kedves névnapodra, mint szerető gyermek,
Szokott díszcsokorral fel nem köszönhetlek!
Mostan hideg télen nincs virág a kertben!
Virágcsokor helyett kitérom a lélkem...
Gondolatom mintha liliomszál volna,
Érted égő szívem piros bazsarózsa...
Szeretetelem szegfű, dús szirmú, illatos,
Örömkönyveimtől egészen harmatos...
Sok jókívánságom mint örökzöld rephény,
Átölel, hogy örvendj mai üzenetjén...
Ez a néhány szó van mindenik levélen:*

*Az én édesanyám még sokáig éljen,
Édesapám*

Vidám boldogságban, tartós egészségben!

Dezső bácsi.

Lelkész, tanító, főnök névnapjára.

*Csodálatos a liliom,
Tisztasága, fehérsége,
Százszor áldott, aki ilyet
Ültetget az Úr kertjébe.*

*Ünnepeltünk! ilyen gondos,
Jó kertésze vagy az Úrnak,
Mert téled a gyámoltjaid
Mindenkor csak jót tanulnak.*

*Mesterünk vagy, oktatónk vagy,
Gondozója lelkeinknek.*

*Nemcsak röppenő szavakkal,
Tetteiddel oktatsz minket.*

*Nevédnapján hálát mondunk
Neked ezért, hű vezérünk!
Ints és példáddal tanítgass
Ezután is, — kérve kérünk.*

*Nemes munkálkodásodban
Dolgaidat Isten védje,
És éltesse kegyelmével
Mindnyájunknak örömeire!*

Földes Zoltán.

Aranymondások.

Közli: W. Szalánczy Ilus.

Sok állhatatlan embernek csak az a kincs, ami nincs. Mihelyt megvan, amit óhajtott, már neki többé nem kincs.

Hogy írjuk?

Folytatjuk az „f” betűs szavakat: finánc, ismert szó, de helyette pénzügyőr szót használjunk, findzsa, nehéz is kimondani, nem is magyaros, használjuk helyette a csésze szót, finn, rokon népfaj, finom, finomság, finnyás, finnyáskodik, fittyet hány, fiú, fiúgyermek, fiútestvér, fivér, fog (főnév), fog (ige), *fogtam* és nem *foktam*, fogott, fogadtatás, fogoly, foglya, foglyok (és nem fogolyok), fogság, fogva (névtő, a szó után áll, pl. ennélfogva, annálfogva, karonfogva, ám hajánál fogva két szóba írjuk), fogy, fogyjon, fogytán van, fogytonfogy, foly (ige), fojt (ige), (figyeljétek csak meg, mi a különbség a két szó között: foly és fojt). Ne tévedjünk itt meg, mert a foly, folyik ige nek is van egy alakja, még pedig a múlt ideje: folytam, folytál, *folyt*, amelyet így írunk: folyt, ám fojt, ez egy másik ige, fojt, megfojt, elfojt, igecsoporthoz tartozik.

TOBORZÓ.

Kétségtelen, hogy az életrevaló kis cimborák mindig tudnak toborozni, legyen tél, nyár, ősz, vagy tavasz. Ezekről az ügyes toborzóktól példát vehetnek a többiek is, akik még nem toboroztak.

Legutóbbi toborzási eredményünk: Végh Attila Kolozsvár, Kécskey Károlyt és Józsefet, Báthory István Kállay Józsefet Kolozsvár, Blau Kató Kolozsvár, Weisz Ibit Kolozsvár, toborozta be az új cimborák közé.

HIREK.

Az Új Cimborá jó barátai. A bucuerești református iskolások Új Cimborája. Csak nem rég írtunk arról, hogy kilenc nemeslelkű hölgy 20—20 lej megajánlással megajándékozta egy évre a józseffalvi gyermekeket az Új Cimborával 1940 január 1-től kezdődően. Ezen a példán felbuzdulva, más nemeslelkű asszonyok s leányok is kívánják szolgálni ezt a szép célt és gondolatot, hogy más iskolák is kaphassák meg egy évre ajándékkal az Új Cimborát azzal a föltétellel, hogy a megajándékozott iskolák egy év után a saját erejükből járassák tovább a lapot. Milyen jó volna, ha ez a gondolat kiszélesedne vidékre is, s vidéki jóbarátaink közül is akadnának ilyen 9—10 tagu kis baráti társaságok munkatársaink irányítása mellett, vagy anélkül 20—20 lejjel hozzájárulva elősegítenék egy-egy iskolának a megajándékozását.

Miklós Nagyapó.

Írta: Rozsos Etel.

Egy pirinkó legény felkapaszkodott az ezüst holdsugárra és szédítő sebességgel közeledett a csillaghímes ég felé. Fényes csillagszemek hívták, csalogatták a pirinkó legényt.

— Jer hozzánk, kapaszkodj a mi fénypalástunkba, nem bánod meg, mert gyorsabban repülsz a legyorsabb madárnál, száguldó viharnál. A legényke nem hallgatott rájuk, tovább utazott a fényes holdsugáron. Látott is sok csodát. Felhőkön épült gyönyörű palotákat. Az egyiket csillogó harmatcseppből rakták össze, a másikat égi pókók napsugárból szőtték, a harmadikat ragyogó hókristályokból faragták. Pirinkó legénykének, akit Világesavargó Abrisnak hívtak, a legjobban a harmadik palota tetszett meg, ami, ha rásütött a nap, úgy tündöklött, mintha millió gyémántszem ragyogott volna rajta.

— Na kedves komám, szolt Világesavargó Abris a holdsugárhoz. Itt megállnánk, mert már hiába is mennénk tovább, a világ másik sarkáig sem találnánk szebb palotát. Abris le is szállt a holdsugárról, illedelmesen megköszönte szívességét, azután az egyik felhőben megtörölte földporos csizmáját, az égről leagatott egy csillagot, aminek tükrében megnézte, hogy rendben van-e a gúnyája. Amikor meggyőződött arról, hogy nincs rajta semmi kivetni való és egész helyre legényke, nagy tisztességtudóan bekopogtatott a fehér kapun.

Hosszú, hosszú szakállú, jóságos nézésű öreg apó nyitott ajtót a földi legénykének.

— Mi járatban vagy fiam? — kérdezte Abrist.

— Világesavargója vagyok, látni, tanulni akarok, a jó sorsom erre hozott, ha szívesen látsz egy éjszakára, nálad maradok.

— Gyere csak, gyere földi legényke, — biztatta apóka Abrist, — ha megéheztél, jó szívvel megkinálnálak s ha fáradt vagy, megpihenhetsz nálam, csak ne vedd rossznéven, ha egy kis rendetlenséget látsz. Unokáim játék közben széthányták a párnákat s bizony a felhőkből szőtt párnacihák megrepedeztek és a rengeteg hópihe toll szerte-szét repült.

— Egyet se búsuljon ezen bátyám-uram, — szolt Abris — legalább ilyenkor lent a földön az alvó erdő, mező, fehér, puha takarót kap. Ahogy belépett Abris a csillogó palotába, egyszeribe körülvették őt a Nagyapó unokái.

— Jé, — kiáltották — földi legényke, aki holdsugáron érkezett hozzánk. Jaj mesélj ne-

künk arról, hogy milyen ott lent a világ és hogy élnek a földi gyermekek? Hát Abris csak egy éjszakára kért szállást, de lett abból ezer is. Hol Miklós Nagyapó mesélt esudákat az égi világról, hol meg Abris mesélt napfényben érő aranykalászkokról, piros pipacsokról, tarka virágos rétről, madárdalról, lepkeről, virágról, égigérő havasokról, ahonnan jött, amerre a hazája van. Telt az idő, nagy örömben, de egyszerre csak az Isten a tudója, miért miért nem, a Miklós apó unokáinak fogyni, sápadozni kezdett az arcockájuk. Talán az idegen világ, amiről Abris annyit mesélt,

Hossú szakállú, jóságos nézésű öregapó nyitott ajtót.

hívta, csalogatta őket, nem lehet tudni, csak egyszerre valami furcsa idegen betegség leverte a kicsiket. Hej nagy szomorúság fogta el Apót, amikor látta, hogy kis unokáinak a lelkei, mint a fehér galambok, szerte-szét repülnek. Búsult ám Abris is, vádolta őt a lelkiismerete. Biztos a földről szóló meséivel rontotta meg Miklós apó unokáit.

— Ha már megcsináltam a bajt, uram Isten! — fohászkozott Abris — segíts hozzá, hogy helyre is hozzam, mert erősen fáj a szívem, hogy látom azt, hogy Miklós bátyám nap-nap után furja-faragja a szebbnél szebb játékokat, mintha ma is élne kis unokái és halomra gyült kész játékokat könnyes szemmel nézi, mert nincs, akinek adja, aki édes kacagó örömmel fogadja.

Abris, ha a jó Istenhez fohászkozott, meg is hallgatta jó szándákában. Egy reggel, jó kedvvel ébredt a pirinkó legény, Világesavargó Abris.

— Miklós bátya, gyűjdek mán, hallgassa meg, hogy milyen szépét álmodtam.

— Kicsi unokája jött elém, a legkisebb, a legkedvesebb, ép oly kacagós volt a szeme, piros az orcája, mint, amikor itt élt köztünk.

— Azért jöttem, — szolt hozzám — Ábris, hogy mondd meg Apónak, hogy egyet se busuljon, mert itt élünk a földön jó gyermekek képében és kérjük őt jöjjön le hozzánk és hozza el azt a sok szép játékot, amit nekünk készített, de mielőtt lejönne, rázza meg a felhődunnákat, párnákat, hogy az alvó szántóföldeknek, erdőknek, mezőknek legyen jó meleg takarójuk, hogy meg ne fázzanak.

Nósza, egyszeriben felderült Miklós apó képe. Hamarosan kirázták Ábrissal a felhőpárnákat, hullt is le a földre a sok fehér hó. A nagy batyukat előszedték és szebbnél-szebb játékokkal telirakták. Mire mindezzel elkészültek, este lett és a hold is meggyújtotta az ezüsthéjű lámpásait. Apó és Ábris vették a batyukat és hipp-hopp, gyorsan

ráültek az első holdsugárra és csakhamar le is értek a földre. Nagyapó unokái, a jó gyer-

Azóta minden télen jól kirázzák az égi mezőkön az égi dunyhákat és párnákat.

mekek már audtak, amikor Ábrisék megérkeztek. A sok szép játékot szétrakosgatták. Aki kapott belőle, nyujtsa az ujját.

Mikulás-látogatás reggelén.

Irtá: Schullerné Sillay Erzsébet.

*Itt van itt a kedves, jó Mikulás,
Cukrot hozott, elmaradt a virgács,
Mert csak néha-néha rosszakodtunk,
Anyukánknak bút sohsem okoztunk,*

*Ezt a csudát Mikulás is tudta,
Elindult nagy zsákkal hát az útra,
Almát, fügét, finom cukrot hozott,
Sokat, sokat elajándékozott.*

*Kivánságunk, hogy valóra váltja,
Minden léptét a jó Isten áldja,
Miklós bácsi vissza ezt izenjük,
Jó tanulók leszünk, megígérjük.*

Az „Új Cimborák Tízparancsolata“.

1. Az új Cimborák istenfélők.
2. Tisztelik szüleiket, szeretik testvéreiket.
3. Szorgalmasak a tanulásban és a többi kis Cimborát ismeretlenül is testvérnek tekintik.
4. Nem mulik el nap, hogy valami jót ne cselekedjenek.
5. Olvassák és terjesztik iskolatársaik között a lapot.
6. Bemutatkoznak levélben vagy fényképen.
7. Az új Cimborák sohasem küldik vissza a lapot, hanem ha kinőnek a sorból, keresnek maguk helyett egy más Cimborát, hogy az járassa tovább a kis folyóiratot.
8. A lapszámokat gondosan megőrzik és beköltetik.
9. Résztvesznek az Új Cimborá mozgalmaiban (kertészkedésben, rajz-kiállításban, bélyegcserében, takarékoságban stb.).
10. Az előfizetés lejártakor megkérlik édes szüleiket, hogy hosszabbítsák meg az előfizetést, mert amint hangsúlyozza a közmondás: Rend a lelke minden dolognak!

Rózsá.

— Mese. —

Meseországban jártam. Fent a havasok alján, nagy lombos erdőben, a szegény szénégetők között. Ott terem a mese... Száz esztendő öreger ember mondta s még az is úgy mesélte, hogy a nagyapjától hallotta s nem mese az, hanem igaz történet.

Én elmondom nektek, úgy, ahogyan hallottam, akár igaz, akár mese, elmondom, mert szép.

Volt egyszer a szegény szénégetők között egy fiatal székegy ember, Andris, s az ő felesége, Anikó, akit messziről hozott magának s akivel igen jól éltek együtt. Csak az volt a bánata mindakettőjüknek, hogy nem volt gyerekük. Különösen az asszony panaszkodott váltig, hogy, ha az ura elmegy az erdőbe szénét égetni, neki nincsen senkije akihez szóljon bár egy szót.

Addig, addig búsult, amíg egészen megsoványodott, pedig igen szép menyecske volt és dolgos is. Olyan tiszta volt a kicsi házuk, mint a pohár. S ők maguk is takarosak mindég. Szótt, fona Anikó s utóbb odakapott a patakhoz. Odajárt a guzsalyával, annak a partjára fenni. Azt mondta, beszélget neki a patak.

Ott ült s elgondolkozott azon, há neki egy kis leánykája volna. Olyan szép, fehér arcú, mint a hó, aranyhajú, mint a nap, kék szemű, mint a kék nefelejts a patak partján s olyan a beszéde, mint a patak csabogása: milyen boldog is volna ő akkor.

Egy kis tündér éppen olyan, mint ahogyan Anikó elgondolta kis lányát, ott repdesett a patak felett s úgy megsajnálta őt, hogy aznap éjjel, mikor aludt Anikó, belopódzott hozzá. Vette az asztalról az ollót s nyissz, egy-kettőre levágta szépséges szár-

nyait. Így lett a tündérből kis leány, az Anikó kisleánya.

E miatt igen nagy annak a háznak az öröme. Nemcsak az emberek s a kis macska, amelyik mindig a gyerekekhez törleszkedik, hanem örvendezett minden ami a házban volt. A kémény dudolt, a tűz pattogott hozzá s az edények táncoltak a tűzhelyen. Hát még Anikó s Andris, ők örvendtek csak igazán, egész nap csak énekeltek s ölegették egymást.

Anikó a legszebb nevet kereste ki a gyerekek számára, a legszebb virág nevet: Rózsá. Ott viritott a rózsá a kis házuk közelében, számtalan nagy vadrózsá bokor az erdő szélén. Sok rózsaszín virág nyílt rajta s annak a szirmait szedegette Anikó, abból főzött fürdővizet a kis leányának, hogy még szebb legyen.

Pedig gyönyörű volt így is, szép és kedves jó gyermek, aki csak örömet okoz.

Már nagyoska volt Rózsá, egyik napon lepke után szaladgált, sőt bement miatta az erdőbe. A lepke szállt, szállt s ő ment egyre beljebb, a sűrűségbe, játszadozni a lepkével. Jól ismerte ő tündér korában azt az erdőt s otthon is volt benne most is, sem félt semmitől. Nem hántotta az egyedülét.

Rózsá nem félt, de megijedt Anikó, hogy hová lett a kisleánya s elkezdte keresni. Kiáltotta a nevet: Rózsá! Rózsá!... De feleletet nem kapott, a gyerek úgy elszaladt, hogy nem is hallotta a kiáltozást. Szegény Anikó kétségbeesve szaladgált utána.

Végül a patakhoz ment keresni s ott találkozott egy cigány asszonnyal, akitől megkérdezte, nem látott egy szösze leánykát? A cigányné, azt felelte: De bizony láttam, elvitte a medve... Jaj lelkem, nem a magáé? Éppen az előbb vitte bé a sűrűbe, ott né, a nagy cserefánál. Óh lelkem! lelkem!

— Jaj Istenem! — Kiáltott Anikó is és futott a medve után. Máskor félt volna, de most mindenre képes volt a gyermekért. Istenem, tán csak az a beste állatja nem ette meg az én drága gyermekemet? kérdezte magamagától.

Nem bizony, nem ette meg. Csepp kedve sem volt a mackónak megenni az ő régi kedves pajtását, a kis tündért, inkább nagyon örvendett a viszontlátásnak. Felültette Rózsát a hátára s hagyta, hogy cibálja a füleit pajkos jókedvében. Mindketten örvendtek egymásnak.

Így akadt rájuk Anikó s alig tudott hálát adni a jó Istennek oly boldog volt, hogy a medve nem hántotta a gyermekét, hanem békésen játszadoznak egymással.

Ettől a naptól kezdve a szülei nem féltették Rózsát a vadállatoktól, kedvére mulathattak velük, mert még a farkasnak a szájába is betehette kicsiny kezét, az sem

börtötta őt, csak megnyalta puha, rózsás ujjaskáit. Ha eprészni ment a fák alá, a mókuskák a vállára ugrottak s úgy játszadoztak vele. Ha vízért ment a patakhöz s kis forrásját belemerítette a kristálytisztá vízbe, a kedves halacszkák, a fürge pisztrángok, mind reáugráltak a kezére s hagyták, hogy megsimogassa őket. Még a tekerő, csalfa róka is folyton inceselkedett vele, hogy megkacagtassa őt.

Igy nőtt fel Rózsa az erdőben szegénysorsú szülei, azoknak jóbarátai, a szegény szénégetők s az állatok között. A hol nagy szeretetnek örvendett, amit ő is teljes mértékben viszonzott. Megtanította az embereket a gyógynövények ismeretére és használatára, úgy, hogy senki sem volt közelében beteg. Azok megtanították őt a maguk munkáira. Tizenhétéves korában, megünnepelték mindnyájan a Rózsa születésnapját. Az emberek ügyeskedtek tablóból készült kézimunkákkal, amelyek közül nagyon csinos volt egy kicsi táská. A mókuskáktól gyönyörű bundát kapott. A pókok csodaszép csipkeruhát szőtték. A pisztrángok televarrták azt ezüst pikelyekkel s a virágok, mindent kidíszítettek mesészen. Az édesanyjától pedig arany cipellőt kapott, maga fonta, szőtte a Rózsa arany hajszálaiból, amit rendre gyűjtögetett fésülés közben. Az ő drága gyermekének egyetlen hajszálát sem engedte, hogy veszendőbe menjen.

Az ajándékok átadása után, nagy mulatságot csaptak, s azt tánc követte hajnalig. A rókák a nyuszikkal táncoltak s a szegény szénégetők a mackókkal. Másnap Rózsa a városba ment szemet árulni, életében először. Apja szerszámozta fel a lovat a számára s a szeneszsákokat. Mackó koma is szaladt egy pokróccal, amellyel lekésték a tegnapi napról. Az összes állatok szőréből szőtték arra a célra, ha Rózsa baiba kerülne akkor álljon reá a pokrócra és kiáltsa, — hip-hop gyertek segítsétek, — akkor ők mindnyájan eljönnek segítségére... A pokrócot a lóra terítették. Így már mehetett.

És ment is erdőn, mezőn át be a városba. Ott éppen nagy sokadalom volt. Az ifju uralkodó most jött haza a vadászatról s tele volt az utca néppel. Délceleg urak lóháton az egész kíséret, vadászok, szolgák és vadász-kutyák meg a báméskodó nép. Rózsa is báméskodott s a vadászok után belovagolt a várba. Ott vették észre az udvaron s ki akarták kergetni, de nem ment, azt mondta szemet akar eladni a fejedelemnek.

Mind magyarázták neki, hogy az nem lehet, a fejedelem nem vásárol szemet. Nem? Na, ha nem, rücskös lesz az inge, mondta Rózsa s lett erre nagy kacagás. Mit kacagnak? szén nélkül nem lehet vasalni.

A nagy lármára figyelmes lett a fejedelem is, odanézett s meglátta a leányt. Olyen szép volt, az egyszerű szőttés ruhájában, hogy minden menten beszédbe elegyedett vele. Megkérdezte:

— Hogy adod a szemet, Rózsám?

— Úgy hívnak Rózsa... S a szemet adom szeretetért, jóságért, igazságért, minden zsákkal egy jó tulajdonságért.

— Ejha, ez már beszéd. Okos is szép is. Allok elébe... Viszem a szenedet a hátamon, — mondotta a fejedelem s azzal felkapott egy szenes zsákot azon piszkosan a hátára s indult vele be a belső várba. Mind megveszem a szenedet s ma este a bálon fizetek. Az ajtóból még vissza szólt: — aztán el ne felejtse, hogy várlak.

Dehogy felejtette el Rózsa. Kicsinosította magát szépen, úgy készült a bálra. Felvette az ajándék ruháját, cipellőjét, bundáját, reá sem ismert senki, mikor a terembe lépett olyan gyönyörű volt.

A fejedelem éppen akkor mondta: Meglátjátok urak, hogy egyszerű kis szőttés ruhájában is ő lesz a bálkirályné. Ő a legszebb a legokosabb s a legjobb minden leány közül, akit ismerek. Őt veszem el feleségül. Rózsa a terembe lépett s azt hitték király leány... Csak a fejedelem ismert reá és azt mondta. Rózsa ki vagy te?... Honnan e pompa?

— Én vagyok Rózsa a szénégető leánya. De nem vagyok szegény, enyém az erdő szíve. Az emberek, az állatok a fák, a virágok, mind az enyéme. Ők neveltek, ruháztak ilyen szépen, ők védenének, ha baiba kerülnek... Higyjétek el azok a vadállatok képesek volnának érettem még a török szultán hadseregével is szembeállani és győzni. Én vagyok az erdő koronázatlan királynője.

— És leszel, mondta a fejedelem, az én megkoronázott fejedelem asszonyom.

A lakodalmat nagy pompával ülték meg. A lakzin a szegény szénégetők is mind az első helyen ültek, s az urak prüszköltek is tőle eleget, pedig nem is voltak szénporosak, mind kimosdottak, kiöltöztek takarosan.

A népek titokban még húzták azután is az orrukát, nem tetszett nekik, hogy az ő fejedelem asszonyuk, csak egy szénégető leánya. De, mikor eljött a török szultán nagy hadsereggel a vár ellen s utoljára a vadállatoknak kellett az embereket kiségetni szorongatott helyzetükből, megbékültek végképp. Tisztelték Rózsát, aki olyan boldog, hogy még tündér országba sem vágyik vissza s kis szárnyait, ha nőnek, kapja az olót és ujra, meg ujra lenyirbálja.

Jolán néni.

Mikulás nóta.

Megjött a Mikulás

Megjött a Mikulás, kérege és kenyér, ládával János.

Szörtek gyermeknek Örvencsacsa tek, Törpék és magyok, Kik mind is magyok, Most megjött a

Mikula-lás December hatodikán Mikula-lás nagy szakállú nagy brudája nagy csomaggal

ez felvált nekünk János, ládák teltek magyok, cimborák és jó barátok Örvencsacsa tek

Szörtek gyermeknek, Örvencsacsa tek, Törpék és magyok, Kik mind is magyok, Most megjött a

Mikula-lás

Óriási növényeinkről és egy különleges törpefáról.

(Nagyobb gyermekeknek)

Ismerteti Dezső bácsi.

A mi jó Feri bácsink már írt nektek arról, hogy a különböző fanemek milyen hosszú életűek. Én most arról tartok rövid ismertetést, hogy a növényországnak, melyhez természetesen a fák is tartoznak, nagyságukat, magasságukat tekintve, milyen szélsőségei vannak.

Nálunk Középeurópában legmagasabb növése a *jegenyének* (*populusfának*) van. 20—30 méteres jegenyetörzsek nem tartoznak a ritkaságok közé. A kisázsiai cédrusfák mellett mégis egészen eltörpülnek.

Ósrégi óriási cedrusok ékesítik ma is a Kisázsia déli részén elhuzódó Libanon-hegység ormait. Ezek az ősfák több, mint három ezer évvel ezelőtt már éltek s végignézhették Dávid királynak győzelmi diadalmeneteit. A libanoni cedrusok mai száma csak háromszázhetvenhét darab. Ezek a homályba vesző ókornak nagyszerű, még mindig viruló emlékei. Közülük a legöregebbnek kerülete 14 méter. Törzséből 5 méter hosszú s ugyanolyan széles üreget lehetne kivágni kényelmes szobának. El lehet képzelni, hogy egy ilyen hatalmas törzsű fának milyen szédítően magas a koronája.

A cedrusnál vannak ám magasabb növésű fák is. Újzeeland szigetén (Ausztráliától délkeletre) a *kauri-fenyők* magassága 60—65, kerületük pedig 16—17 méter. A gyulafehérvári katolikus székesegyház tornya 62 méter magas, vagyis a kauri-fenyő törzse vetekedik az említett székesegyház tornyának magasságával. De még ezeket a fákat is aránytalanul felülmúlják a szintén Ausztráliában honos *eukaliptusok*. Ezek a megdöbbentő magasságba felnyúló óriások már szintén sokezer évet láttak a világ forgásából. Van Sydney főváros határában egy eukaliptusfa, amelyet az ausztráliai kormány állami

tulajdonnak nyilvánított ki, s az egykori angol királynő emlékére *Viktóriának* nevezett el. Megállapították róla, hogy Földünknek legmagasabb fája. Ezt a világesodát a törvény legszigorúbb oltalma alá helyezték, amennyiben törzsét rongálni, faragni, vágdosni szigorúan tilos. E gigantikus fának magassága nem kevesebb mint 150 méter, kerülete 30, átmérője 10 méter.

Képzeltétek el ezt a rettentő nagyságot!

A brassói Fekete-templom tornyának magassága 82 méter, a kolozsvári főtéri templomtorony 80 méter magas. A Viktória-eukaliptus tehát majdnem kétszer olyan magas, mint a jelzett templomok tornya. Törzsének vastagságában pedig elférne egy tekintélyes táncterem.

A *Viktória-eukaliptusnál* csak valamivel kisebb a „*Vastag Benjamin*”-nak nevezett eukaliptus, melynek magassága 138 méter. Ez a fa Ausztrália keleti részén Blackspur-völgyből nőtt ki, szintén pár ezer évvel ezelőtt. Átmérője közvetlenül a föld felett 8 méter széles. Körülbelül harminc méter magasságig törzse síma, csak innen ágazik fölfelé. Főágai majdnem függőleges irányban merednek fel az égnek és szédületes magasságban a fakorona csúcsába boltozódnak össze.

Az eukaliptus általában nem terebélyesen lombos fa, mint például nálunk a tölgy vagy a hárs. Pergamentszerű levelei szürkék és nem lapjukkal fordulnak a nap felé, mint a mi fáink levelei, hanem élükkel, minek következtében árnyékot alig vetnek. De virágzás idején az eukaliptusok felséges színű díszruhát viselnek. Fehér-piros sűrű virágbokrok díszítik koronájukat. A hatalmas ágak körül pedig gyönyörűen színezett papagályog szerepe repdes.

Ezekkel a növényóriásokkal szemben

megemlítettünk egy különös törpefát, mely Afrika déli részén, a kalahári sivatagon látható. Ez a különös fa arról nevezetes, hogy törzse a földből csak néhány centiméter magasra emelkedik ki, s tovább nem nő. A törzs, melynek felső része egy gömbölyű asztalhoz hasonlít, 3—4 méter kerületű, amelyen két óriási levél szokott nyugodni a nagy forróságtól lankadtan, álmosan. Neve: Welwitchia mirabilis. (Mirabilis latinul annyit tesz, mint csodálatos.)

Ha már a fák különlegességeiről, főképp ezek nagyságáról megemlékeztünk, szólhatunk Földünk legnagyobb virágairól is. Borneo és Sumatra őserdeiben él egy fákon élősködő növény, a *Rafflesia gigantea*, melynek virága akkora, hogy benne egy-egy gyermek-cimborá vígan elférhetne. A virág átmérője egy méter.

A forróégek országában elég gyakori vadvirág az *Amorphophallus* (olvassd: amorphofallusz) *titanum*, melynek levelei 15 méter kerületűek. Egy ilyen roppant nagy levélből két ágytakarót is ki lehetne szabni, vagy két paplant. Töleséralakú virágjának átmérője 102 centiméter. Kelyhének közepéből másfél méter magas, buzogányalakú bibeszár emelkedik ki.

A braziliai Paranáfolyó vízmedrében százával láthatjuk azt a virágot, melynél nagyobb nincs a Földön. *Viktória regjának* hívják. Hasonlít a mi halvány, majdnem fehér színű tavirózsánkhoz. Ennek a csillagalakú virágóriásnak a szélessége még a három métert is meghaladja. Ha e feltűnő, óriási vízirózsát összehasonlítjuk az aprószirmú kéknefelevelűvel, s elgondoljuk azt a sok-sok ezernyi virágot, mely a nefelejés és a Viktória régia között alakban, színben, illatban különbözve, létezik, bámulattal ismerhetjük el, hogy az Isten virágos kertje valóban csodálatosan változatos.

Cigány-cica elköltözött.

*Flinci cicát nagy bánat érte,
Búsul is most szegényke érte!
Még mosdani is elfelejtett,
Csak csendesen járja a kertet.*

*Nincs többé már mamája,
Ki vigyáz majd ezután rája?
Nem fognak együtt több egeret,
Sem csiripelő szürke verebet.*

*Cigány-mama pihenj hát csendben,
Az árnyas, szép, virágos kertben!
S ti, fenyőlombok, susogjátok:
'Cigány-cica! Mély, édes álmat!'*

Lászlóné Horváth Sarolta.

Nagyapó.

A nagyobbaknak

Meséli: Nemes Nagy Mártha

Nagyapó kint ült a délignyilós tornácon. A pipáját szívta. Hunyorgó öreg szemével, a délignyiló levelein keresztül besurranó játékos napsugárban úszó porszemeket nézte. A porszemecskék vidám tánca, nagyapó előtt, az élet tánca volt. Épp így nyüzsög az élet. Amelyik „porszem“ bírja a harcot, a táncot, az emelkedik a ragyogó nap felé... Amelyik „porszem“ lusta, vagy kedvetlen a táncra, azt lehuzza a rög, magához ragadja a sár...

Ezeket gondolta nagyapó és gondolatai visszaszálltak a múltba... Nagyapó megkérdezte a Múltat: „Mond meg nekem elrepült múltam, hogyan „táncoltam“ én?“....

A válasz késett... Játszi tavaszi szellő megbillentette a virágok kelyhét, s azok egymásnak susogtak érthetetlen, bűbajos verseket.

Azért mondom, hogy érthetetlen, mert én nem értettem. De nagyapó értette. Ő böles volt. Értette: a virágok verseit, a szél meséjét, a madarak imáját... Tudta, hogy mit zümmög a méhecske, mit bűg a cserebogár... még azt is tudta, hogy miért pettyes a katicabogár háta...

Nagyapó szeretett dolgozni... A munkát isteni ajándéknak tekintette, melyen keresztül a lélek nemessé, egyszerűvé és őszintévé válik. Nagyapó mindig jókedvű volt, derűs, mert azt tartotta, hogy a rosszkedvű emberek betegek és életuntak.

Nagyapót az élet keresztül vitte a szenvedések és megpróbáltatások pergőtűzén... De nagyapó erős, tiszta, hívó lélekkel nyugodott meg az Isten böles rendelésében...

Most ott ül a tornácon... Szívja a pipáját... Nézi a táncoló porszemeket. És eljön hozzá a Múlt... Igy jön el, ahogy leírtam... És millió porszem hull a sárba, és millió emelkedik a magasba... Nagyapó érzi, hogy az ember aránytalanul kis porszem a Mindenség rejtélyes csodái között... S a Múlt... táncol előtte... Kezdi a gyermekkoránál pajzánul. Az Ifjúságban, hévvel tüzesen... A Férfikorban, céllal, méltóságteljesen... Az aggkorban, lassan, fenségesen... Aztán megáll... rámosolyog nagyapóra, a füléhez hajol... s mintha drága, féltveörzött titkot sugna a fülébe, azt mondja: „Jól táncoltál...“

Nagyapó fáradt öreg szemében öröm villan: a tornácon egy ötvenes fiúeska közeleg. Az unokája. Hozzászalad, átöleli térdét, és kéri: Nagyapó mesélj...

Nagyapó mesélni kezd a bámuló szemű kislfiúnak: a porszemek táncáról...

Az ezüsterdő favágója.

— Kis Keresztlányomnak: Bús Jolinak küldöm. —

Magyar Gyöngyvér.

Jöttömben, mentemben — az ezüsterdő erdejében, annak is a kellős közepében, a legszeleesebb falevélen, írva találtam ezt a mesét.

Elt egyszer egy favágó az ezüsterdő szélén. Minden télen csak három fát kellett kivágnia. Hanem annál több dolga akadt ősszel, mikor a falevél hullott. Mindig boglyába kellett gereblyélni a falevelet és télen át a három kivágott fával együtt a király udvarába behordania. Minden tizedik ezüstlevél-boglya az övé volt. Gond nélkül élhetett volna feleségével együtt. Nem is bántotta őket semmi, csak az, hogy nem volt gyermekük. Hej, sokat is búsultak érte!

Egy télen betegeskedni kezdett a favágóné. Az ura nem is hagyta magára kezdetben. De ott volt a rengeteg boglya meg a favágás. Azt is kellett volna már csinálni, mert egy fát három hétig nem tudott ledönteni. Söhajtozott is eleget magában, hogy a király számúzi az országból, ha nem végzi el a kötelességét, a kitűzött időre. De mit volt tennie? Beteg feleségét nem hagyhatta magára. De sokszor el is mondogatták:

— Ha csak egy szikrányi kis lányunk volna... Az itthon maradna s végezhetné a dolgot. Dehát így is csak hozzá kellett a munkához látni. Kiment a favágó az erdőre. Megkezdte az első fa kivágását. Amint kettőt-hármat üt fejszéjével a fa tövire, elébe hull a fa ágáról egy kis madár, félig megfagyva. Felveszi a favágó, látja, hogy már alig-alig van benne élet. A kebelébe rejti s tovább dolgozik. A madárba csakhamar visszatért az élet. A tenyerére tette hát a favágó, hogy kedvére elrepülhessen. De mielőtt elrepült volna, felemelte a jobb szárnyát a csőrével kivett alóla egy kis taplót. Oda nyújtotta a favágónak s azt mondta: Ha szükséged lesz rá, használd. Aztán elrepült. Nem is látta a favágó merre. A taplót egy falevélbe göngyölte s jól eltette. Aztán tovább vágta a fát. Hiába volt recsegő hideg, hullott a homlokáról a verejték, annyira dolgozott. Egyszer valami jajgatáshoz hasonló hangot hall. Ledobja a baltát s megy a hang felé. Hát egy kis őzike vergődik a csapdában. Menten kiszabadította s szélnek eresztette. De a kis őzike visszafordult és a favágó előtt megállott. A fejét megrázta és a füléből egy kis kovakő esett ki.

— Legyen a tied! — szólalt meg az őzike — s használd, ha kell.

Megköszönte a favágó s eltette a taplót mellé. Aztán visszament a fát vágni. Teljes erejéből neki feküdt a munkának s közben azon gondolkodott, hogy vajjon szegény beteg felesége mit csinál magába. Haj, ha egy szikrányi kis lányuk lenne! — gondolta megint.

Nyehehe! — üti meg egyszer a fülét. Felkapja a fejét s hát látja, hogy egy ezüsterdő szőrű ló tart feléje. Mikor odaér köszön:

— Adj' Isten jó napot, te favágó!

— Adj' Isten. Hát mit keresel erre te paripa?

— A gazdámat keresem, már hét nap óta. Még a patkóim is meglazultak. Pedig ha elhagyom, sohasem fogom meglelni. Kérlek, jó ember, erősítsd meg.

— Nagyon szivesen, — mondta a favágó. És sorba megerősítette mindet.

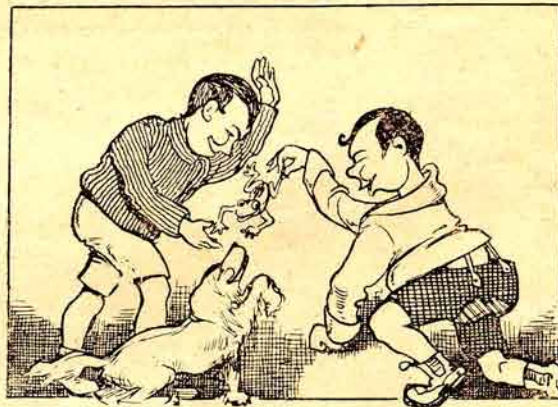
— Na, nem maradok adósod — mondja a ló. — Nézd csak a hátsó jobb lábamon egy kicsit letörhetsz az acélpatkómból. Aztán ha szükséged lesz rá, használd. Tört is le a favágó, a ló pedig elszárgult.

— Na van már a taplóhoz meg kovához acéloom is — gondolta a favágó. De hiszen van gyufám, ezzel hamarabb tüzet gyújthatok, fűztesz tovább gondolatát. Ekkorára már jól bealkonyodott. Vállára vette hát tarisz-

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajefán úrral.

Írta és rajzolta: Papp Jankó bácsi.

IV. kép.

Tudván, hogy az öreg a békától retteg,
Békavadászatra a tópartra mentek,
Egy jókedvű békát fogtak egy-kettőre,
Pofozkodó bácsit kacagják előre.

nyáját s haza ballagott. A felesége már nagyön fázott, mert a tűz is kialudt, hogy nem volt, aki tegyen rá. Mindjárt hozzálátott hát a tűzrakáshoz az ura. Mikor megrakja keresi a gyufát, hogy meggyujtsa. Senol sem leli. Már majdnem haragudni kezdett, mikor észébe jutott, hogy mit is kapott az erdőben. Hamar előveszi az ajándékokat s a kovára ráteszi a taplót s az acéllal kezdi csiholni a kovát. Ráüt egyszer, ráüt kétszer, nem szikrázik.

— Enyje, fikom teremette — mondja a favágó, s ráüt harmadszor. Hát kiugrik a kovából egy gyönyörűségű szép szikra, de nem a taplóra, hanem a földre. Utánna se néz a favágó, hanem tovább csihol. A szikra meg ott táncol a lába előtt. Azaz már nem is szikra, hanem egy kis lány.

— Ne csiholja már édesapám, majd meggyujtom én a tüzet — szólal meg a kislány. S azzal ránéz az elkészített rakásra, ebbe a minutumban a szalmára pattan egy szikra a szeméből s elkezdett lobogni a tűz. A favágó meg csak állt és bámult. Még szóhoz sem tudott jutni. A felesége szintén.

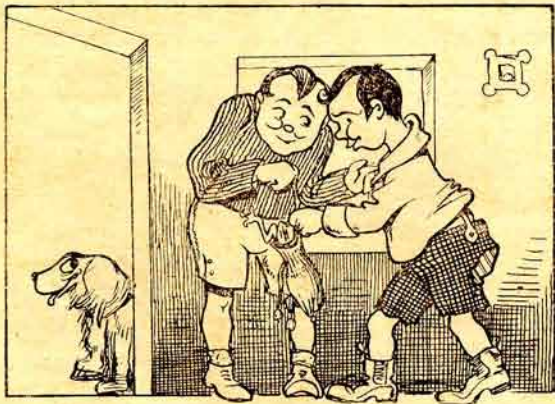
— No ne nézzenek már édes szüleim, én a kendtek lánya vagyok. Itt is maradok. Édes jó anyámat meggyógyitom. Édesapám nyugodtan mehet majd fát vágni.

Meg is örvendett a favágó, a felesége pedig menten meggyógyult. Szikrácska meg ott sürgölődött-forgolódott a tűz körül. Hozzá látott a vacsora készítéséhez.

Volt nagy öröm és vigasság. Még a király is ott volt a vacsorán. Maig is élnek, ha meg nem haltak.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kajetán úrral.

V. kép.

Bácsi szobájában van egy dohányzacskó,
Az ugráló békát abba teszi Jankó.
A bosszú tervével hamar készen vannak,
Bácsi szobájából gyorsan kisurrannak.

Az első hó.

Katóka: Anyukám, anyukám, megjött a hó!

Anya: Látom kislányom, látom. És aztán...

Katóka: Aztán — aztán... — Te azt ígérted, ha hó lesz, előhúzzhatjuk a díszes szánt és a csörgős, csengős paripákkal elkerülünk a Firtos-tető alá, meg Gordont is megnézzük közelebbről...

Anya: Igen, mondtam és ha apa rááll, s ideje van — megszánkáztatunk!

Katóka (ugrál): Jaj, de jó! De anyu... (magakad, komolyan:) Szabad-e a szomszédék kis Birikéjét is elhívnom?... Nekik nincs szánjuk, sem lovuk... Csak egy árva, sovány kis cicájuk... —

Anya: Ha te a tavalyi kis bundácskád neki kölesönzöd, szívesen beleegyezem. No de most kérj engedélyt édesanyjától, hogy velünk jöhessen!

Katóka (kezet csókol): Köszönöm anyukám! Jaj de jó! Mily kedves vagy anyu! Lesz öröme Birikének — nekem meg útitársam. (Elmegy.)

Apa (bejön kezében újság): Pompás téli időnk van. Ódakint ugyanesak hull a hó!

Anya: Éppen beszélni akarok veled. Nem volna-e jó egyet szánkózni e pompás téli időben?

Apa: Jól tudod anyus, hogy a jónak elrontója nem vagyok. Időm is van... Mikor indulunk?

Anya: Akár azonnal!

Apa: Akkor fogatok!

Katóka (beront Birikét magával vonva): Gyere Birike, gyere Birike, itt van anyu!

Anya: No no, Katóka, ne légy oly szeles, még kiráncigáld a karját a kis Birikének! Hát elengedtek-e Birike?

Birike: Édesanyám azt mondotta, hogy, ahol a Katóka anyukája van, ott én is jó helyen vagyok, mert tudja, hogy vigyáznak reám...

Anya: Igen Birike. Most te is az én kis leányom leszel. A kis bundácskát is read adjuk az útra. (Katóka előhozta; feladják. Anya felöltözteti Katókát és maga is bundát vesz.)

Apa: Készen vagyunk! A Hóka és a Kesely nyugtalanul ficáncolnak a szán előtt. Indulás! (El.)

Mindnyájan kimennek. Kintről vídám szánkó-csergők, csörgők zenéje. Katóka vídám hangja: Gyi, gyi!

Simon Sándor.

A tél tündére.

Ira: Fábíáné B. Ilona Mária.

A hegyoldalba vágott műuton vigan síkolt a szán, porzott a hó a lovak éles patkója alatt. Hary és Eby, a két gyerek lelkéből szakadt kacagása belevegyült a szánkók kis esengettyüjébe.

Mindkét gyermek arcát pirosra festette az éles, friss hegyi levegő, hiába figyelmeztette édesanyjok, hogy nem szabad beszélni és kacagni, mert bekapkodják a hideg levegőt.

A két gyermek se látott, se hallott, jókedvük nem ismert határt. Édesanyjok hol az egyiknél, hol a másiknál igazgatta a takarót, amely folyton búcsut akart venni tőlük.

Már jó ideje szánkáztak, mikor a kocsis megfordulva kérdezte, hogy menjenek-e még? A gyerekek, ahogyan a kis szájukon kifért kiáltoztak, hogyne mennének, de hajtson minél sebesebben.

Anyjok vissza szeretett volna fordulni, de látva a gyerekek nagy boldogságát, engedett a kérésnek, s tovább mentek. Egy jó negyed óráig mehettek, mikor éles északi szél kerekedett és nagy szürkeség ereszkedett alá, ami elfogta előlük a csodálatos gyönyörű kilátást.

A lovak toporzékoltak, ugráltak, de egy helyben maradtak, a kocsis kijelentette, hogy nem tudnak tovább menni, de vissza sem mer fordulni a keskeny hegyoldalban, mert a szürkeségtől nem lát, és a lovak olyan nyugtalanok, hogy így nem bírja egyedül megfordítani a kocsit. Erre a két gyermek édesanyja előre ült és szárba tartotta a két megjédt lovat, amíg a kocsis szépen lecsendesítve vezette őket és nagynehezen visszafordították a kis szánt.

A kocsis visszaült helyére, keresztet vetett és szótlánul hajtotta vissza a lovakat, az előbbi jókedv nélkül, ami úgylátszik beleolvadt a nagy szürkeségbe.

Mindkét gyermek csendesen anyjához búj, a szél mind erősebben fúj.

A víg társaság elaludt édesanyja karjában, ki halát adott Teremtőjének, mikor minden nagyobb baj nélkül megérkeztek haza.

A gyermekeket úgy vitték be alva, édesanyjok szedte le róluk ruhácskáikat, de egész éjjel nyugtalanul hánykolódtak. Mikor reggel szemüket kinyitották, mind a kettő egyszerre akart beszélni, anyja nyakát átka-rolva, Hary kezdte, hogy az éjjel a tél tündére nála volt.

Eby bekiáltott: „Nem is nálad volt, hanem nálam!”

Édesanyjuk kérte, hogy előbb egyik gyermek beszéljen, azután a másik, mert egy szót sem ért az egészből.

Igy Hary elmondta, hogy a tél tündére haragos és szomorú volt, azt mondta, hogy ha máskor is szófogadatlanok leszünk, nagy bajt okozhatunk nemcsak magunknak, hanem a szüleinknek és környezetünknek is, amíg meg nem ígértem, hogy szófogadó leszek, nem is ment el mellőlem, erre kissé derültebb lett az arca, amelyen eddig csak szomorúságot láttam, lehajolt hozzám, megsimogatott és eltűnt.

— Édes jó anyukám, én is szórul-szóra ezt álmodtam. Fehér ruhában volt a tündér, a haja egész zuzmarás volt a hidegtől, az arca olyan szép volt, mint egy régi szép festményen, nálunk otthon az ebédlőben az a szép néni, akit úgy szeretek.

— Igen — kiáltott Hary, — éppen ilyen volt, ezt én sem felejttem el soha.

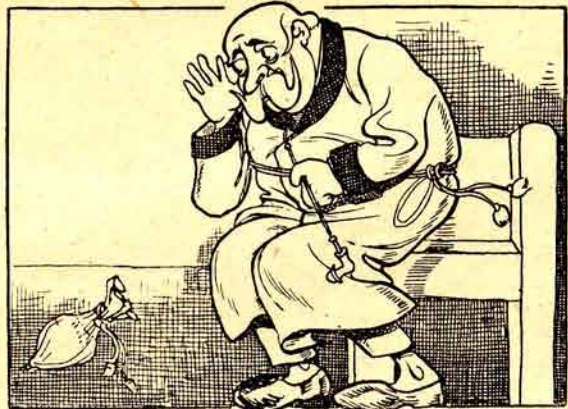
Mikor kissé lecsillapultak, édes anyjuk még egyszer megcsókolta a kipirult, kis fontoskodó arcukat és mondta. „Ha vége lesz a szünetnek és hazamegyünk otthon újból az iskolába jártok, ott elmondhatjátok a szép tél tündérének látogatását. Ez izgalmas boldogságba hozta mindkettőjüket.

Másnap délelőtt, a pensió tulajdonosnéja, kétségbeesve mesélte, ahol mi tegnap este jártunk a Gegeuse kezdténél, nagy hólavina söpörte le az embereket és az arra haladó járműveket.

Az elénk jövő szürkeség, a mi jószellemünk, megmentőnk lett, nélküle talán mi is ott feküdnénk a hólavina alatt halva.

Kutykuruty Tóni izgalmas mérkőzése Etyepety Kojetán úrral.

VI. kép.

Kajetán bácsi a sétálást megün-
vén, hazaérkezéskor most jó nagyokat fújva.
A dohányzacskóból prűszkölés hallatszott,
Bácsi ijedtségtől csakhogy frászt nem kapott.
— Mi az, ki mozog ott? vaj' miféle csoda,
Talán Babszem Jankó búj, volna be oda?

(Folytatjuk.)

Karácsonyi meglepetés.

Kis szindarab két jelenetben.

Irta: Telekyné Ferenczy L. Marcella.

Szereplők: Klári, Magda, Duci, Irénke, Ella, barátnők, módos szülők gyermekei, Béla Ella testvére, Dezső Magda testvére, I. gimnazisták; Szegény beteg asszony, Andris, Karesi, Zsuzsika (10, 8 és 4—5 évesek), gyermekei.

Első jelenet.

(Elláéknál uzsonna van, jelen vannak a barátnők, a két fiú, Dezső és Béla. Az asztal megterítve, kávéesészek, kalács az asztalon.)

IRÉNKE: Jó, édes kávé.

MAGDA: Mi esokoládét szoktunk inni uzsonnára, kétszersülttel.

DUCI: Igen, mert ti gazdagok vagytok. Apukádnak két háza is van és sok pénze.

KLÁRI: Az én apukám hivatalba jár, s eddig nálunk is szakácsnő volt, de apuka azt mondta nemrég anyukának, hogy iratkozzék be a főző tanfolyamra, tanuljon meg főzni, mert ezután nem tartunk szakácsnőt. És csak két félét főzünk naponta, takarékoskodni kell, mert minden drágul.

IRÉNKE: Mi is megkezdjük a takarékoskodást. Csak egy kockacukrot kapunk a kávéba, mert az anyukám testvérenek elvitték az urát katonának és most nincsen, aki kenyeret keressen, s minekünk kell segíteni őket. Pedig ott van Jancsi, Micike, meg a kis pólyásbaba.

MAGDA: A mi házmesterünket is elvitték katonának, öt kicsi gyermeke van, s mindig sirnak, hogy éhesek.

DUCI: A mi szomszédunkban egy szegény suszter lakik. Azt nem vitték el katonának, mert már egy fél éve fekszik gipszben. Leesett a létráról s eltört a lába. Egyszer be mentem hozzájuk, oh milyen nagy szegénység van náluk, el sem tudjátok képzelni! A gyerekek nem tudnak iskolába járni, mert nincs ruhájuk, nincs cipőjük.

BÉLA: Én is ismerek egy nagyon szegény családot, az embert katonának hívták be s az asszony nagyon beteg. Nincs orvosság, nincs ennivaló a háznál, sem fa. És három gyermek éhezik, fázik.

ELLA: Mennyi sok baj van a világon, s mennyi nyomorúság. Tudjátok mit? Van egy jó gondolatom. Irjuk össze ezeket az inséges, bajban levő családokat, akikre biztosan nem fog gondolni ajándékkal senki karácsonyra. Ajándékozzuk mi meg őket. Szerezzünk mi nekik karácsonyi meglepetést.

KLÁRI: Jó lesz, jó lesz, én veled tartok, Ella,

BÉLA: Én is.

DEZSŐ s a többiek: Mi is mind veled tartunk.

ELLA: Örvendek, hogy ti is úgy gondoltok, ahogy én. Akkor mindjárt meg is csináljuk a terveket. (Kikiált) Juci! (Jön be a szobalány.) Legyen szives szedje el az asztalt!

IRÉNKE: Mi is segítünk neki. (Sürögnek, forognak, addig Ella papirost, tintát hoz.)

ELLA: Na most ide figyeljete! Felírjuk azoknak a családoknak a nevét, akiknek karácsonyi meglepetést akarunk szerezni. Először is felírjuk az Irénke unokatestvéreit, ahol a kis pólyásbaba van. Aztán a Magdáék házmesterét, meg Duciék szomszédját, a beteg susztert (ahogy mondja, írja, felnéz). Na még kit írjunk?

BÉLA: Azt a szegény családot, akit én ismerek.

ELLA: Jól van. De most lássuk, ki mit tud adni, mit tud csinálni? Mit vállal magára?

BÉLA: Én játékokat fogok csinálni lombfürésszel. Kutyát, tehenet, lovat, amiket a kicsi gyerekek szeretnek, meg kicsi szekereket.

DEZSŐ: Nekem otthon sok játékom van, építőkocka, ólomkatonák, meg képes könyvek. Ezeket fogom hozni.

KLÁRI: Biztosan szeretnének a kislányok babát kapni, nekem van vagy hat. elhozok belőlük hármat, meg a babaedényekből is hozok.

DUCI: Én szeretek gazdasszonykodni. Megkérem anyukámat engedje meg, hogy süthessek száraz süteményt karácsonyra szegény gyermekeknek.

ELLA: Szóval te süteményeket hozol? (Irja.)

MAGDA: Nekem van olyan ruhám, sapkám, szvetterem, cipóm, amiket már kinőttem, ezeket fogom elhozni.

IRÉNKE: Én a kicsi unokatestvéremnek fogok keztyüt, sapkát horgalni, meg sálat.

ELLA: De még karácsonyfára is szükség volna. Nem nagy karácsonyfára gondolok, csak ilyen egész kicsire (mutatja). Nekem van a perselyemben 120 Lei.

DEZSŐ (gavallérosan): No, ha nem lesz elég, én majd kipótolom.

ELLA: Jó lesz. Akkor veszünk négy kicsi karácsonyfát is, mindenik családnak s szépen feldíszítjük.

MAGDA: Én díszeket tudok hozni rá.

BÉLA: Mi Ellával diót aranyozunk a fára.

Akkor aztán úgy készüljünk a dolgokkal, hogy karácsony szombatjára minden készen legyen. Hozzátok el ide a holmikat, anyukám biztos nem fog haragudni a munkánkért. A fiúk aztán majd ügyesen elszállítják a karácsonyfát, meg a szeretet csomagot, ahová kell.

IRÉNKE: Én már holnap hozzá fogok a horgoláshoz, hogy készen legyek.

ELLA: Mindnyájan igyekezni fogunk. (Függöny le.)

Második jelenet.

(Elhanyagolt, szegényes lakás, az a család, amelyikről Béla beszélt, hogy beteg az anya. Ágyban fekszik, egy pokróc a tákarója.)

ZSUZSIKA (az édesanyja ágyánál): Ehes vagyok édesanyám! Kérek kenyeret!...

ÉDESANYA (szomorúan): Oh, Istenem... Kenyeret kér..., ha tudná, hogy az utolsó darabkát adom... (párnája alól kis darab kenyeret vesz elő, abból tör). Itt van lelkem, többet nem adhatok, mert még Andrisnak is kell egy kicsi, meg Karcsinak is. (Nyilik az ajtó, hangos örvendéssel jó be Andris és Karcsi.)

ANDRIS (anyja ágyához siet): Édesanyám, édesanyám, van már orvosság! Képzeld, a kicsi kosarakat mind eladtuk, meg a kis szánkókat is, amiket itthon csináltunk. 138 lejt árultunk összesen. Ugye sok édesanyám?

ÉDESANYA: Bizony sok, amikor egy lej sincs a háznál. Oh, hogy megsegített az Isten benneteket!

ANDRIS: Itt az orvosság édesanyámnak. (Kis üveget vesz elő.) De vettünk kenyeret is, meg szalonnát. (A csomagot elveszi Karcsitól és rendez.)

ÉDESANYA: Legalább a szentestén nem éhezünk.

ZSUZSIKA: Eszünk kenyeret, nagy darabot, ugye édesanyám?

KARCSI (az édesanyja ágyához megy): És láttuk a betlehemeseket, édesanyám. Olyan érdekes volt. Vitték a Betlehemet, benne a kis istállót, a bárányokat, s a jászolban a kis Jézust... De olyan betlehemesek is voltak, hogy nem betlehemet vittek, hanem egy szép kis karácsonyfát. De olyan igazi kis karácsonyfát, amin égték a gyertyák. Oh, ha nekünk is hoznának egy olyan kis karácsonyfát.

ÉDESANYA (köhög): Az idén nem lesz karácsonyfa, meg karácsonyi ajándék, gyermekeim, mert édesapátokat katonának vitték, s nincsen, aki keressen, azért vagyunk most olyan szegények. (Kinn az ablak alatt gyermekek énekelni kezdenek tetszés szerinti karácsonyi éneket.)

KARCSI (örvendezve): Kántálók, édesanyám! Engedjem be őket?

ÉDESANYA: De az idén nem tudunk nekik semmit sem adni.

KARCSI: Nem baj, édesanyám, azért ők biztosan énekelnek nekünk. (Kinyitja az ajtót.)

KÁNTÁLÓK (betlehemeseknek öltözve): Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk! Szabad az Istent dicsérni? (Mondja Béla, aki a vezetőjük.)

KARCSI: A kicsi karácsonyfa! Édesanyám, ezt láttam az utcán.

ZSUZSIKA: Karácsonyfa, szép fa! (Kántálók énekelnek egy szép karácsonyi éneket. Ének végén, Dezső, aki a kis karácsonyfát tartja, az asztalhoz megy, leteszi a karácsonyfát, másik fiú mellé a szeretet csomagot.)

DEZSŐ: Adjon Isten áldást, békességet, jó karácsonyt az egész családnak. (Megfordul, hogy induljon.)

ÉDESANYA (felül, kicsit köhög): A jó Isten áldja meg, hogy gondoltak ránk, az inas szegényekre is. Mondják meg a nevüket, hadd tudjuk meg, kik voltak a mi jótetevőink.

BÉLA: Nem fontos az néni, hogy mi a nevünk, az a fontos, hogy annak a nevében eselekedtünk, akinek ma a születése estéjét ünnepeljük... (Indulnak ki.)

(Függöny le.)

Otthon.

Napsugaras puha fészek.
Semmiségek... százsorszépék!
Itt virít egy színes párna,
Ott a függöny habos szárnya,
Tarka hímzés... s tán pók szötte,
Leheletnyi finom csipke.
Az ablakon virág nevet,
Dicséri az áldott kezet.
Ezerszemü gondosságot,
Ezerszínü boldogságot,
Ami itt-ott és mindenütt
Sugározza a szent derüt.
Mindennek egy a forrása,
Az otthon örök áldása.
Anyánk szíve, anyánk szeme,
Anyánk százszor áldott keze.
Szeretete, nagy jósága,
Szíve minden dobbanása,
Benne lüktet a kis házba,
Kertéskébe, szobácskába,
Horgolásba és hímzésbe,
Ezer apró semmiségbe.
Ami mind, mind tőle ered,
Azt hirdeti: szeret... szeret!

Kirjárné Kovács Emma.

Légy könyörületes.

Irta: L. Ady Mariska.

Be szomorú lett a határ,
fürj, pacsirta elhagyta már.
Tarlók felett a szél fújja:
Itt van az ősz, itt van újra.

Könnyü neked mező, berek,
mert tested, a gémberegett
vastag hó-ködmönbe búvik
s kikeletig úgy aluszik.

Macskának is jól van dolga,
behúzódik egy odúba,
s bár tavaszra csontja zörög,
nem hallja, ha vész dübörög.

Hejh! de sok állat és ember
birkózik a vad hideggel.
S még jó, ha van pár falatja,
mely hevíti és fenntartja.

Fáj, akinek ennyi sincsen,
s szorongva les egy kilincsen,
hogy szelnek-e a kenyérbül,
vagy elúzik morzsa nélkül.

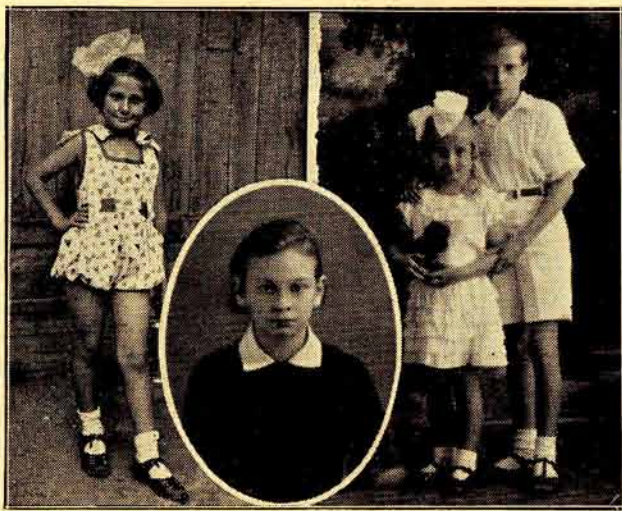
Kályha mellett, asztal mellett,
És, ha neked Isten adott,
A fázótól, éhezőtől,
Ne sajnálj egy-egy falatot.

Ahogy kis cimboráink írnak...

Bemutakozó.

Kedves Marcella Néni!

Mint új kis cimborá, én is szeretnék bemutatkozni Marcella néninek és a kedves kis cimboráknak, mert Kolozsváron létem alkalmával nem volt alkalmam személyesen be-

Smeták Adélka. Gollmann Anny. Alzner Laci és Irénke.

mutatkozni. Smeták Adélkának hívnak, most megyek második elemibe. Nagyon örvendek, hogy megismerhettem és Anyukám megrendelhetette nekem ezt a kis újságot, mert itt falun nincs is egyéb szórakozásunk. Alig várom azért mindig az én kis újságomat. Sok szépet, hasznosat tanulhatok belőle.

Széltaló, 1939. aug. hó.

Kezeit csókolja

Smeták Adélka, II. el. o. t.

Kedves Marcella Néni!

Ígéretemhez híven elküldöm a fényképeimet. Bizonytalán tetszik még emlékezni reám. Névem Gollmann Anna Mária, I. gimnazista vagyok, a gyulafehérvári róm. kath. zárdai leányiskolába járok. Örömmel olvasom az Uj Cimborát, pedig még csak most lettem olvasója, de már is nehezen várom a legközelebbi lapot.

Kezeit csókolja és a többi kis cimborákat ismeretlenül is üdvözlöm.

Gyulafehérvár, 1939. okt. 4.

Maradok szeretettel

Gollmann Anny, I. g. o. t.

Kedves Uj Cimborák!

Mi is egy régi adósságot törlesztünk most, mikor előtettek bemutatkozunk. — Ugyanis mi már régen járattuk ezt a kedves kis lapot, s hugoskámval együtt nagyon szerettük. Csak eddig nem volt bátorságunk a levélíráshoz. Szerencsére a Szerkesztő néni minket, gyulafehérvári kis cimborákat is meglátogatott az elmúlt hetekben, s felbátorított bennünket a bemutatkozásra. Örültünk, hogy végre mi is megismerhettük a mi kedves Szerkesztő néninket. De hát még a kis aranyzivecskének hogy örültünk, amit emlékebe kaptunk. Ugy vigyáznak rá hugommal együtt, mint a szemünk fényére. Amint halljuk, a többi gyulafehérvári kis cimborák is megkapták az aranyzivecskéket a Szerkesztő nénitől.

Mutatkozzatok be ti is, mert csak így ismerjük meg egymást, ha bemutatkozunk. Kis hugommal együtt mindnyájatokat köszöntünk:

Gyulafehérvár, 1939. szept. hó.

Alzner Laci, II. g. o. t.
és **Irénye**, II. el. o. t.

AZ ISKOLAI ÉV KEZDETÉN.

*Megnyitották újra az iskola kapuját,
Drukkol a deák s szerzi a szekundát.
Eleinte nehezen megy a tanulás,
Olyan, mint az ökrös szekér ballagás.*

*Hogy tanuljunk, otthon kérnek szép szóval,
Iskolában a segédtanár úrral.
Ha vagy két szekundát beszívunk,
Azért még két tenyerest kibírunk.*

Farkas István, főgimn. III. g. o. t.

* Segédtanár úr a pálcá.

TEL.

*Havazásra áll az idő,
Kezdődik a kis szünidő.
Itt van már a karácsony,
Aranyozott kis szőnyeg.*

*Gálffy Gábor I. g. o. t. és
Péter Loránd I. g. o. t.*

Szerkesztői üzenetek.

Soós Irénke Piskii. Levélkéddel örömet szerezte nekem, kis cimborám. Azt látom belőle, hogy nem hiába jártam nálatok a nyáron, emlékeztek a nyári találkozára. A piskii kis cimborák közül te mutatkoztál be legelsőnek, remélem, hogy a többiek is követni fogják példádát. — *Mohalyi Ferike, Piskii*. Megkaptad-e a toborzásért küldött könyvet? — *Márton Andor, Jankovszky Sándor, Palatka Zoltán, Hógye Irma, Fackelman Eliz, Erki Sándor, Péterffy Sanyi, Henz Laura, Körössy Ibolya, Roth Gizella, Pataky Ilonka*. Ti is a nyáron lettetek új cimborák. Gondolom, hogy nehezen várjátok a karácsonyi ajándék aranyzivecskét. Am ezt a szép kicsi szivecskét ki is kell érdemelní. Hogy küldjek én nektek ajándékot, ha ti még be sem mutatjátok magatokat? Az Új Cimborá tizparancsolatában benne van, hogy minden kis olvasónak részt kell venni a közös munkában. Aszerint, hogy kinek mihez van kedve. Egyik a rejtvényfejtésben, másik a kertészkedésben, harmadik a levelezésben, mások játékkészítésben, ismét mások rajzolgatásban, vagy bélyeggyűjtésben. Va-

lamiben mindenkinek tevékenykedni kell, így lesz a lap munkája közöttetek élő, eleven valóság. — *Fülöp Márta, Gönczy Éva, Rogány Agi Oráshie*. Apró, kicsi leánykák vagytok, még iskolába sem jártok. Azért az Új Cimborát anyukáitok olvassák el nektek. No, ha az anyukák megírják, hogy a meséket, verseket türelemmel meghallgatjátok, s a meséket el is tudjátok mondani, úgy a karácsonyi aranyzivecskéket ti is megkapjátok majd ajándékba. — *László Erzsébet Petroszény, I. g. o. t.* Elolvastad a szerkesztői üzenetekből a petroszényi kis cimborákhoz intézett felhívást, s nem akarod, hogy azt higgyem rólatok, hogy ti vagytok a leglustábbak, legkényelmesebbek, küldöd hát a bemutatkozódat, ezzel egyszersmint példát adsz a többieknek is. Minden biztonnyal követni is fognak. Hiszen ott egy egész bokrétára való ügyes leánykát és fiút ismertem meg a nyáron. Nem felejtettem még el a petroszényi találkozót veletek. — *Balogh Margit, Perini Bianka, Bredán Ilonka, Kusztrin Erna, Simon Márta, Trammer Ibolya, Kepes Erzsébet, Kraktusz Matild, Staubinger József, Kriszón Ilona, Dénesi Bandika, Fekete Tibor, Jezsek Aliz, Nagy Laci és Öcsike, Gross Irénke, Szoboszlav Öcsi, Dottzauer Józsi, Kertész Irénke, Joó László, Orbán Ilona, Wátta Árpád, Vargha Teri, Hursán Irénke*. Ti vagytok azok a petroszényi új kis cimborák, akiknek várom a bemutatkozó leveleit, s a rejtvénymegfejtéseket. A kis lányok közül vajjon hányan készítettétek el a Shirleyke ruháit? Ez mind nagyon érdekel engem. — *Koronkay Margit Toroczko, IV. el. o. t.* Ismerősen mosolyogsz rám a fényképről, kis Margit. Kertetekben készült, a sok szép virág közt a felvétel. Épp olyan vagy a képen, mint életben. Az ősszel, mikor együtt voltunk, ügyesen toboroztál. No, meglátjuk, ez után is olyan ügyesen toborozol-e majd! Bemutatkozó leveled, csak légy türelemmel, sorra fog kerülni. — *Bagossy Adám IV. el. o. t.* Apró kis legényke voltál még, amikor édesapád az Új Cimborát megrendelte neked, még iskolába sem jártál. S lám, hogy telnek-múlnak az évek, már IV.-es számot írsz a neved után. De meg is kaptad az Új Cimborá mellett való hűséges kitartás jutalmát, a kicsi aranyzivecskét. Elküldtük neked. Írd meg, hogy megérkezett-e? A 21-es szám rejtvénymegfejtésed a sorsoláson részt is vesz. — *Gálffy Gábor I. g. o. t.* Az október 15-iki számból Madách Imrét hibátlanul fejtetted meg. De ez neked nem is volt nehéz, sokkal nehezebbeket megfejtettél már. — *E. Ónody Rózi*. A kéziratok megérkeztek. A szép kézimunka meglepett. Köszönöm a figyelmet. Én is szeretek kézimunkálni, sajnos, hogy az utóbbi időkben nem tudok rá időt szakítani.

— *Károlyi Lajos.* El nem tudom képzelni hallgatásának okát. Karácsony előtt, remélem, megindul ott is a toborzó tevékenység.

Sch. S. E. Kolozsvár. A legutóbbi téli vers utolsó két szakaszának felépítésébe hiba esúszott bé. Kérjük átvenni és javítani, mert így nem közölhető. — *Egyben kérjük kedves munkatársainkat, barátainkat, hogy nagyobb műgonddal dolgozzanak, hogy a szerkesztőségnek ne kelljen javításokat eszközölni mert a szerzőre nézve ez kellemetlen érzést jelenthet, viszont a szerkesztőségnek gondot és elkerülhető munkát ad.*

Vezeti: **Jóska bácsi.**

Keresztrejtvény.

Beküldte: Gálffy Gábor, I. g. ot. I. G. Duca.

1	2	3	4	5	6	7
8				9		
10			11			
12		13		14		15
16			17		18	
		19				

Vízszintes: 1 Örül neki minden iskolás, ha e szót hallja. 8 Becézett női név. 9 EFV. 10 Z. M. 11 Vágószerszám. 12 Fiuménv. 14 Koros, rövidítése. 16. Hátán hordja a házát. 19. Ilyen iskola is van.

Függőleges: 1. Ezekkel zárjuk az iskolai évet. 2. Gyümölcs. 3. Kérdőnévmás. 4. Magánhangzó. 5. E felé törekszik a versenyző. 6. K-val tízóraira eszi a diák. 7. A kicsinyeket itt tanítják versekre, játékokra. 11. Tojás román nyelven. 13. Templomi szertartás. 15. Az Erdélyi Gazdasági Egylet kezdőbetűi. 17. Ugyanaz, mint a vízszintes 8, utolsó betűje hiányzik. 18. Vissza időt határozó szó.

Befüretvény.

Beküldte: Fazekas Bandi, Deva.

BAL	e = o
AT	

Találós kérdés.

K-val madár mondja.
Gy-vel füstjét ontja,
Ny-el izzadunk mindnyójan,
B-vel óhajunk, ha van,
S-el cipőnket marasztja.

(Közli Verlik Marait.)

Karácsonyi ajándék-könyv.

Kis Cimborák! Ha szép karácsonyi ajándéokra vágytok, kerjétek angyalliaul Telekyné Ferenczy L. Marcella „Székely Népmesék” c. most megjelent mesekönyvét, amely tele van szebbnél-szebb mesékkel, képekkel. — Ara 125 Lei és 10 Lei portóköltség

Mikulás, karácsonyi szindarabok, őszten-dei versesjáték, anyáknapi, vizsgai szindarabok kaphatók az Uj Cimborá kiadóhivatalában füzetenként 20 Lei és 5 Lei portóköltség.

Marcella néni: Nótás Zsuzska. Sokan olvasták már a kis cimborák közül ezt a szép fehértáblájú könyvet. Am, még sokan vannak, akik nem ismerik. Kerjék meg a karácsonyi angyall, hátha meghozza nekik karácsonyi ajándékul. — Ara 60 Lei s 5 Lei portóköltség. Az Uj Cimborá olvasóinak 45 Lei s portóköltség.

Helyreigazítás.

Landtné Ady Mariska munkatársunk „Himes ruha” című verses meséjébe a legnagyobb gond mellett is, becsúszott néhány nyomdahiba, amit itt most helyreigazítunk:

Első hasáb 11-ik sor: dalia királyfi helyett: dali királyfi.

Második hasáb 8-ik sor a helyes: „Mert tüzet fogott vón a királyi pósta.” Ugyane hasáb utolsó szakaszából kimaradt: „Harmadik napon egy madárdalos reggel, — megérkeztek végre. Vidám leányserreggel volt már felistele a palota parkja.”

Harmadik hasáb 18-ik sor: No ki a király is az aranyhintóból.

A vers helyes befejezése: „Boldog lett a király s az országa gazdag.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lej. Egyes szám ára 10 lej. Magyarországon 12 pengő. Jugoszláviában 100 dinár, Amerikában 300 lej.

Főmunkatársak:

Teleky Dezső, Coltesti.
Kormos Jenő, Chiend

***

Minden cikkért a szerzője felelős.